

7 criteris per al disseny d'àrees de joc a Barcelona

Estratègia Barcelona dona molt de joc
de l'Ajuntament de Barcelona

Versió preliminar
Març 2018

institut
infància i
adolescència

Ajuntament de Barcelona
Diputació de Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat Autònoma de Barcelona

CONTEXT

- En el marc de la mesura de govern ***Estratègia Barcelona dona molt de joc: cap a una política de joc a l'espai públic*** de l'Ajuntament de Barcelona (presentada al Ple municipal el 23 de febrer de 2018).
- Criteris elaborats a partir de:
  - ✓ recomanacions del [Comitè dels Drets de l'Infant de Nacions Unides sobre el dret al joc](#) (art.31 Convenció Drets Infant)
  - ✓ marcs de referència i treballs tècnics sobre disseny per jugar a l'entorn urbà:
    - [Design for play](#) (Play England)
    - [7C Guide to young children outdoor play spaces](#) (Outside Criteria)
    - [Orientacions tècniques per a la renovació d'àrees de joc a Barcelona](#) (IIAB)
  - ✓ Recerques sobre joc i espai públic:
    - [London study of playgrounds](#) (Studio Ludo)
    - [Observació etnogràfica d'àrees de joc a Barcelona](#): una aproximació als usos i valoracions de les famílies (IIAB)
- Aquests 7 criteris preliminars s'enriquiran en sessions de treball entre març i desembre de 2018 en el procés d'elaboració participada i transversal del Pla del joc a l'espai públic de Barcelona 2020-2030, on s'incorporaran en la seva versió definitiva.

7 CRITERIS

PER AL DISSENY D'ÀREES DE JOC

1. Múltiples propostes de jocs creatius i amb reptes pel desenvolupament saludable dels infants.
2. Espai físic divers, estimulante, connectat i amb accessibilitat.
3. Espais de joc inclusius per edats, gènere, cultures i discapacitats.
4. Contacte amb la natura, el verd i exploració amb elements naturals.
5. Joc compartit i col·laboratiu.
6. Lloc de trobada i convivència comunitària.
7. Ecosistemes lúdics i entorn segur i jugable.

1

Múltiples propostes de jocs creatius i amb reptes pel desenvolupament saludable dels infants (I)

- Que les àrees de joc ofereixin múltiples propostes per afavorir el desenvolupament integral saludable dels infants, que maximitzi l'activitat física diversa i estimuli les ganes de jugar.
- Que ofereixin reptes perquè explorin, decideixin i els gestionin, sent els protagonistes de l'acció, assumint responsabilitats i riscos autònomament i posant a prova les seves habilitats.

1

Múltiples propostes de jocs creatius i amb reptes pel desenvolupament saludable dels infants (II)

- Que permetin un joc creatiu i versàtil, amb estructures que estimulin jugar de diferents maneres i, per tant, fomentar la imaginació i creativitat.
- Que les propostes assegurin el màxim de les 12 principals activitats/necessitats lúdiques combinant joc de moviment, simbòlic, esportiu, d'experimentació... i, com a mínim, les 3 bàsiques de lliscar, gronxar-se i enfilar-se.

Lliscar

- Tobogans de diferents mides i formes com tancats, col·lectius, diferents pendents, etc.

Gronxar-se

- Gronxadors individuals i col·lectius, de diferents mides i formes, hamaques, etc.

Enfilar-se

- Arbres, rocòdroms, escales, plataformes elevades, esglaons, piràmides de xarxa, escultures jugables, etc.

Fer equilibris

- Barres d'equilibris, circuit de peanyes o troncs, rodes giratòries, ponts penjants, etc.

Saltar

- Llits elàstics, estructures flexibles de xarxes, gomes, etc.

Sentir vertigen

- Rodes giratòries, balancins petits i grans i de grup, tirolines, ponts penjants, etc.

Córrer i rodar

- Espais suficientment grans i prou diàfans per desplaçar-se corrent, en bici, patinet, fer verticals, rodes, jocs esportius, etc.

Amagar-se

- Casetes, arbustos formant un tancat, estructures on posar-se a sota, tubs, elements naturals en cova, túnels, etc.

Experimentar

- Superfícies o taules de sorra, vegetació, elements naturals (pedres, pals, fulles), rierols o estanys, canals d'aigua, jocs amb politges amb cubells i recipients, estructures sonores, etc.

Interpretar rols

- Casetes, cuines, estructures en formes simbòliques que suggereixin vaixells, trens, cotxes, etc.

Expressar-se

- Pissarres, guixos, pals i sorra, espai escènic i grades, paviment de ciment llis i paret amb efecte mirall per ballar, connexió elèctrica i WIFI per música, murs "lliures" per art urbà, etc.

Trobar-se i relaxar-se

- Espais de trobada amb bancs disposats per conversar en grup; taules de pícnic grans i petites, superfícies de gespa i confortables per seure a terra, etc.

Enfilar-se

Enfilar-se

Lliscar

Lliscar

Gronxar-se

2

Espai físic divers, estimulants, connectats i amb accessibilitat (I)

- Que siguin espais físics bonics, cuidats i acollidors per a l'estada, la trobada i el joc, més enllà de les estructures, mitjançant les superfícies (textures, materials, colors...) i l'orografia (túnel, talussos) que obren possibilitats i enriqueixen el joc.
- Que l'espai no estigui necessàriament ni sempre confinat i delimitat amb una tanca, sinó valorar en cada cas i segons proximitat de perills a l'entorn, la idoneïtat o no de posar-ne, el perímetre i el tipus de tancament, reduint-los al màxim.

Orografia

Orografia

Orografia

Textures i colors de les superfícies

Textures i colors de les superfícies

Connectivitat

Connectivitat

Delimitacions

Ambients

3

Espais de joc inclusius per edats, gènere, cultures i discapacitats (I)

- Que siguin espais atractius per jugar-hi infants de diverses edats i, en especial, incloure les necessitats de joc i d'activitat lúdica dels i les adolescents (amb elements de joc col·lectiu, d'alçades, espais de joc escènic...).
- Que afavoreixin el joc compartit entre nens i nenes i, per tant, diversos i sense que donin excessiva centralitat de les propostes d'activitats més físiques i esportives per sobre d'altres.

3

Espais de joc inclusius per edats, gènere, cultures i discapacitats (I)

- Que la diversitat i riquesa cultural de la ciutat trobi lloc en les àrees de joc, amb un disseny que eviti l'excessiva especialització, i afavoreixi la relació perquè esdevinguin, espontàniament, espais inclusius d'infants d'orígens diversos.
- Que hi hagi algun element de joc certificat com a inclusiu que permeti que un infant amb alguna discapacitat (motores, sensorials, psíquiques) o diversitat funcional en gaudeixi juntament amb altres infants.

Especial atenció als i les adolescents

Jocs per tothom

Informació visual de zones de perill

4

Contacte amb la natura, el verd i exploració amb elements naturals

- Que incorporin verd i vegetació amb la que els infants puguin interactuar, passar per sota, amagar-se, pujar, sentir les seves fulles i el seu tacte. Aprofitar les fulles i branquetes que cauen per jugar.
- Que puguin enfilar-se, seure, fer equilibris... en elements naturals com roques o troncs.
- Que incorporin elements naturals com la sorra, l'herba, l'escorça, pedres per les superfícies i per ampliar la jugabilitat, així com l'aigua per jugar (canals, bombes, basses) i refrescar-se.

Vegetació i verd

Elements naturals

Aigua

Aigua i sorra

Sorra

5

Joc compartit i cooperatiu

- Que les estructures fomentin el joc compartit, afavorint el joc simultani de dos o més infants, o el joc en grup de nois i noies (multijocs, balancins per 2 o 4, tobogans amples per lliscar més d'una persona, gronxadors alts per més grans...).
- Que algunes estructures incorporin la necessitat de la col·laboració (politges, balancins, etc.) com a punt de partida per al joc compartit que és el que maximitza el potencial i beneficis del joc en la dimensió de desenvolupament psicosocial dels infants.
- Que s'incorporin propostes també per ser compartides entre infants i els adults que els cuiden, elements que puguin ser utilitzats pels adults i gent gran, afavorint actituds i activitats lúdiques entre tota la ciutadania i al llarg del cicle de vida.

Joc compartit

Joc compartit

Grans estructures

Joc cooperatiu

Joc també per adults

6

Llocs de trobada i convivència comunitària

- Que es concebin les àrees de joc i entorns immediats no pel joc dels infants, sinó com a lloc de trobada comunitària i, per tant, tenint en compte les necessitats dels adults que cuiden.
- Que siguin espais confortables i acollidors amb bancs, taules de pícnic, wc, ombra, bona il·luminació, bon manteniment i neteja.
- Que esdevinguin espais de convivència i indrets significatius per a la comunitat i que es promoguin fórmules de coresponsabilitat a l'hora de tenir-ne cura.

Espais d'estada

Necessitats d'infants i adults

Ombra

Corresponsabilitat

7

Ecosistemes lúdics i entorn segur i jugable

- Que es dissenyin les àrees de joc amb el màxim de criteris cada una i, alhora, tenint en compte que formen part d'un ecosistema lúdic més ampli que les complementa.
- Que l'ecosistema lúdic format per 3 o 4 àrees de joc de proximitat es connecti per corredors i/o circuits segurs i pacificats i es planifiqui en conjunt.
- Que els accessos i entorns a les àrees de joc siguin facilitin la lliure circulació dels infants a partir de certa edat i el joc autònom.

Entorns pacificats

Inventari d'imatges il·lustratives d'àrees de joc

[@InstInfancia](#)
[InstitutInfancia.cat](#)

institut
infància i
adolescència

*Fem avançar els drets
generant coneixement
per millorar polítiques locals*